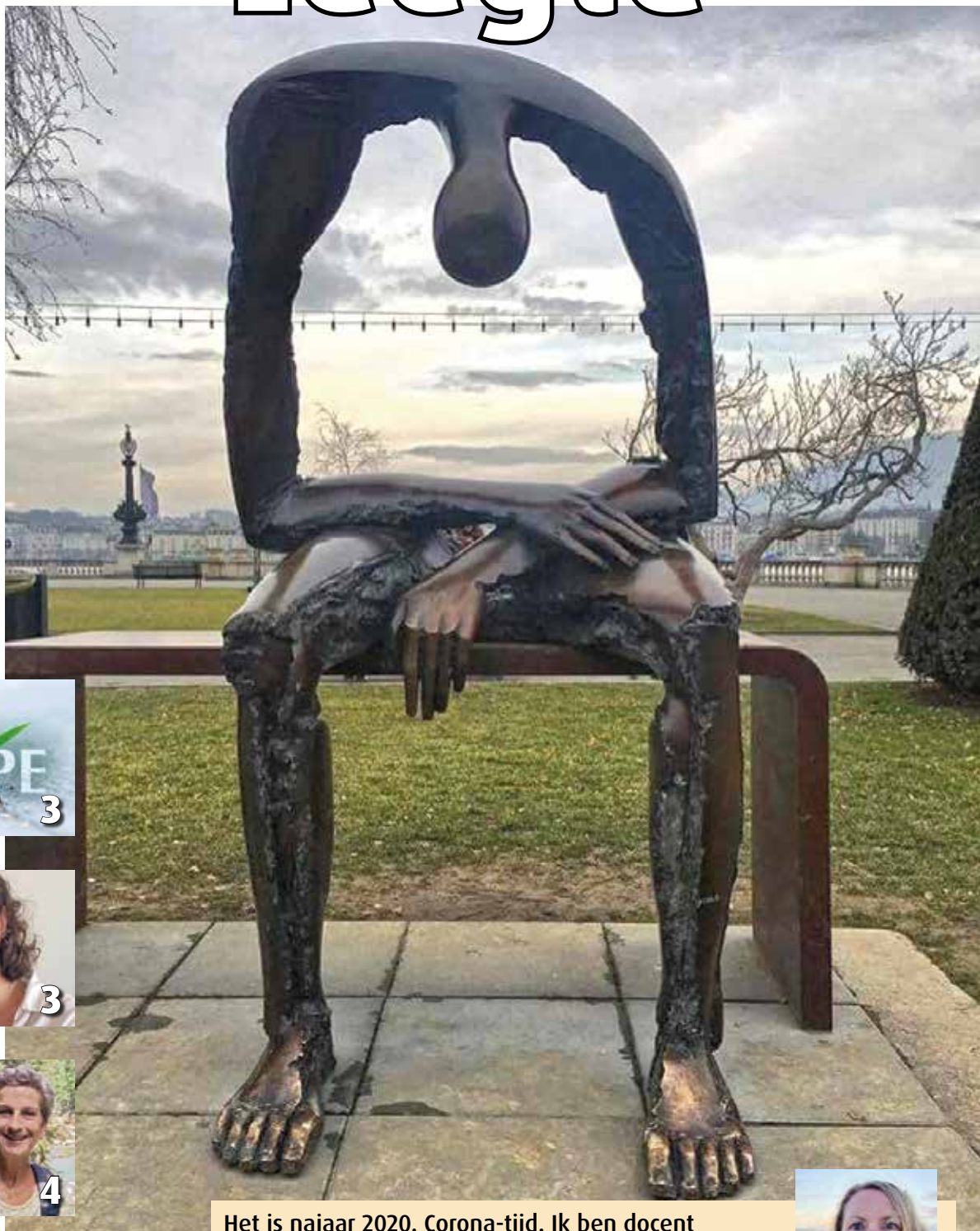

Leegte

Melancholie, Albert Gyorgy, locatie op de ronde du Mont Blanc, Genève

Hoop

HOPE

3

lege
tijd
vullen?

3

... en
stil
worden

4

De
leegte
voorbij

12

Het is najaar 2020. Corona-tijd. Ik ben docent geschiedenis op een middelbare school en mentor van 5 havo. Voor me zit de 17-jarige Max. Tenger gebouwd, kwetsbare blik, lange gekrulde haren, bijeengebonden in een knotje. Max voelt een grote en pijnlijke leegte in zichzelf. ➤

Maartje de Heij

Docent geschiedenis
en mentor havo 5

Colofon

Oke (Oegstgeester Kerkblad) is een uitgave van de Raad van Kerken Oegstgeest. Secr.: Jasper de Kogel, Carel Fabritiuslaan 27, 2343 SE Oegstgeest, tel. 515 52 26 e-mail: j.de.kogel@planet.nl

Redactie:

Koos van der Bruggen (voorzitter a.i.), Johan de Gier, Els van Leuken, Gerda Heslinga, Jochem Hemink, Lilian Hoogendoorn en Jacqueline van Arend-Koelman Secr.: Gerda Heslinga, tel. 517 07 00

Adviseur lid namens de kerken: ds. Rian Veldman / ds. Richtsje Abma

Bezorgdienst:

Gwenny Kouwenhoven (administratie) en Ed Gijzenij (logistiek), e-mail: BezorgdienstOke@gmail.com.

Wilt u geen Oke ontvangen?

Geef dit door aan de bezorgdienst.

Postabonnementen:

Wil Kwestro, Begonialaan 14, 2343 XN, tel. 06-308 365 09, e-mail: johanwil.kwestro@casema.nl

Financiële administratie:

Jan Lanslots, Vincent van Goghlaan 2, 2343 RN, tel. 06-22 70 87 97, e-mail: jan.lanslots@ziggo.nl

Bankrelatie:

NL65 INGB 0005 8563 89

Het banknummer van de ABN/AMRO is vervallen.

Vormgeving en realisatie:

Grafisch Buro Versteegen Vormgeving, Leiden

Oplage: 8.800 ex. huis-aan-huisverspreiding.

Uw vrijwillige bijdrage is welkom, richtbedrag €35 per jaar.

Volgende nummer

Het volgende nummer van Oke verschijnt op **26 oktober 2024**. Kopij daarvoor inleveren uiterlijk op donderdag **10 oktober 2024** vóór 15.00 uur. Uitsluitend per e-mail, met vermelding van uw naam, telefoonnummer en voorkeur rubriek.

Inleveradres kopij en gegevens rooster diensten en vieringen:

e-mail: RedactieOke@gmail.com

Het daaropvolgende nummer verschijnt op **30 november 2024**.

Deze Oke wordt ook geplaatst op de website van de Raad van Kerken Oegstgeest.

vervolg van pag. 1

“Mevrouw, om eerlijk te zijn... ik ben op dit moment met mijn vierde poging bezig.”

“Oh...”

“Hoe ziet dat er voor je uit?”

“Nou mevrouw, het is heel makkelijk en goedkoop om allerlei pillen online te bestellen en die slik ik dan gewoon de hele dag door.”

“Maar Max, waarom verdoof je jezelf en wil je dood?”

Op deze vraag blijft het vrij lang stil. In zijn ogen zijn tranen te zien als hij zegt: “Het doet gewoon te veel pijn, mevrouw, (hij raakt zijn hart aan) hier.”

Veel mensen herkennen die nauwelijks te dragen leegte vanbinnen. De jaren van corona(-maatregelen) hebben hier ook nog aan bijgedragen. De ggz kent wachtlijsten, psychologen en therapeuten maken overuren, er verschijnen boeken met als titel *‘De leegte voorbij!’*. In dit artikel duiken we de leegte in, waar komt die vandaan en is er een hoopvolle route naar vervulling?

Geen bodem meer

Dit jaar bezocht ik Opwekking, de pinksterconferentie, samen met duizenden andere mensen, op zoek naar geestelijke vervulling en vernieuwing. Ik sprak daar een oudere dame die zei: “Jonge mensen hebben tegenwoordig geen bodem meer.” Ik vond dat een vrij stellige opmerking, maar er zit denk ik wel wat in. Ik werk inmiddels een kleine 20 jaar met tieners en jongvolwassenen (precies de periode van de opkomst van internet en smartphones) en signaleer dat de keuzes rondom ‘wie ben ik’, ‘wat kan ik’, ‘wat wil ik’ alleen maar groter zijn geworden en daardoor moeilijker. Ik vind het logisch dat jongeren veel online vergelijken voor ze tot een keuze komen en dan nog enorm blijven twijfelen aan zichzelf, aan wie ze zijn, hoe ze eruitzien, hoe ze overkomen. Dat creëert onzekerheid en angstige mensen.

Ik ben blij met het nieuwe telefoonbeleid dat op veel scholen is ingevoerd dit schooljaar. Hopelijk zorgt het voor ver-

nieuwde contacten, verbinding en vervulling.

Hoe komen we de leegte voorbij?

Naast mijn werk in het onderwijs ben ik in opleiding tot christelijk ervaringsgericht hulpverlener. Het ‘je bewegen in een groep’, oftewel groepsdynamica, is een wezenlijk onderdeel van de opleiding. Dingen eerlijk leren uitspreken naar elkaar, komen met je moeiten, contact maken over ‘wat je tegenkomt bij de ander en dus bij jezelf’ zorgen voor een hechtere groep. We hebben elkaar nodig om mens te zijn: ik ben, omdat wij zijn. Dat brengt me bij het laatste punt: hoe komen we de leegte voorbij, hoe helpen we elkaar, onze jongeren, met het vormen van een goede bodem en met vervulling door God, de eeuwige bron van liefde?

Dichtbij de Bron

Ik benoemde de keuzestress die jongeren ervaren. Het lastige is, dat we met elkaar in de afgelopen 50 jaar ervoor gezorgd hebben dat die keuzestress kon ontstaan! We koesteren die ruimte en vrijheid en vinden het belangrijk dat ieder kind zijn eigen verlangens kan volgen, maar in deze ontwikkeling lijkt het wel of wij – (groot)ouders, docenten, sporttrainers – vergeten zijn hoe we zelf een goed rolmodel kunnen zijn voor de jongeren om ons heen, door zelf dicht bij de Bron te leven, eerlijk, betrouwbaar en kwetsbaar te zijn, meelevend en zonder oordeel en tegelijkertijd grenzen biedend. Op die manier ontdekken opgroeiende kinderen hoe ze verbonden zijn met een veel groter geheel. Een bedding waarin ze kunnen leren, oefenen, fouten maken en weer oprabbelen.

Ik begon dit verhaal met Max. Helaas liep het met hem niet goed af. Op 1 november 2021 ontving ik zijn rouwkaart waarop stond ‘Het lukte Max maar niet dit leven te omarmen’.

Denk je aan zelfdoding? Je kunt met het team van 113 geheel anoniem bellen of chatten. Bel gratis 0800-0113.

Raad van Kerken Oegstgeest

Hoop

We hebben allemaal weleens een gevoel van leegte gekend. Een gevoel dat ging van verlorenheid tot de vraag naar de diepere betekenis van ons bestaan. Hoe vinden wij richting en vervulling in een wereld die soms zo ingewikkeld en koud lijkt?

Kans tot nadenken

Wat ons allen verbindt, is dat wij allemaal naar antwoorden zoeken en verlangen naar iets dat ons leven betekenis en doel geeft. Het gevoel van leegte kan ons allemaal soms ontmoedigen, maar het biedt ook een kans tot nadenken en voor groei.

Geloof

Ons geloof biedt ons een krachtige boodschap van hoop en betekenis. Het leert ons dat leegte niet het eindpunt hoeft te zijn, maar een begin kan zijn van iets diepers en beters.

Ons geloof leert ons daarnaast ook, dat ons leven een doel heeft. Dat ons doen en laten handvatten zijn om een verschil te maken, voor onszelf en voor anderen in deze wereld. Jezus leerde ons dit, niet alleen door woorden, maar vooral ook door zijn daden. Zijn

leven was een voorbeeld van wat het betekent om werkelijk aanwezig te zijn voor anderen, om liefde in actie om te zetten. Door in Zijn voetsporen te treden en onze eigen daden van liefde en zorg te tonen, kunnen wij de leegte ook in ons leven opvullen.

Naar een dieper gevoel van verbondenheid

Wanneer wij oprecht en betrokken zijn in onze relaties, of het nu met onze familie, vrienden of vreemden is, merken wij dat de leegte begint te verdwijnen. Het helpt ons om een dieper gevoel van verbondenheid en doel te ervaren.

Door onze handen en harten te openen en ons in te zetten voor het welzijn van anderen, zetten we ons tegelijkertijd in voor ons eigen welzijn. Door deze daden zullen wij niet alleen de leegte in ons eigen leven opvullen, maar ook bijdragen aan een wereld die hongerig is naar contact, aandacht en zorg.

RK-diaken Peter Winnubst

Namens de parochiekerk H. Willibrord in de Raad van Kerken Oegstgeest

Van de redactie

Het thema van deze Oke is ‘Leegte’. Een thema met sombere tinten, met verstilling, maar ook met een zeker verlangen om het negatieve eruit weg te nemen. Het is een thema om mee aan het werk te gaan, oplossingen te zoeken en een tegenwicht te bieden daar waar leegte is ontstaan. Dat is best een moeilijke opgave in deze tijd van haast, overvolle agenda’s en lawaai.

In diverse artikelen wordt daaraan aandacht besteed – slechts aangestipt – maar het zou u een mogelijke opstap kunnen bieden voor een verdere discussie en actie in uw eigen kring, en wellicht in de organisaties waarmee u contact heeft.

Veel leesplezier toegewenst!

Persoonlijk

Lege tijd opvullen?

Is er nog tijd voor leegte als je een jong kindje hebt, waardoor er altijd wel wat te doen is? Verveling is er niet meer bij.

Eerder kon ik opzien tegen dagen die ik alleen door moest komen. Een dag zonder ontmoeting ervoer ik als leegte. Nu is elke dag gevuld. Met het zorgen voor en het spelen met mijn kleine meid. En als ik even de handen vrij heb, is het handig om vooruit te denken. Alvast de groenten snijden, zodat je dat niet hoeft te doen als er straks een kind aan je been hangt dat graag alle aandacht wil.

Juist daarin schuilt het gevaar. Als je niet even stopt en een moment van rust neemt, dan is er geen tijd voor overdenking. Voor stilte of gebed. Of gewoon even voor jezelf. Dan blijft het leven doordenderen. En dat voelt ook vanzelf als leeg.

Het kost mij moeite om niet direct alle lege tijd op te vullen. De neiging om praktische dingen te doen is groot. Dingen die ‘moeten’. Ik vind het waardevol om bij een gemeenschap te horen waar wordt nagedacht over andere zaken dan praktische. En daarom ga ik graag naar de kerk. Om even weg te zijn van het wassen, stofzuigen en strijken. Om ruimte te geven aan wat er omgaat in je hoofd en je hart. Te voelen dat het genoeg is om er te zijn. Om lekker mee te zingen met de groep, of het allemaal over je heen te laten komen.

En ik vind het fijn om in de tuin te zijn. Onkruid wieden en kijken naar wat er groeit en bloeit. Zodat mijn hoofd stil wordt. Of juist om wat langer stil te staan bij gedachten die rondzwerven. Als het onkruid wieden maar niet ook een moeie wordt.

Hanneke Kuipers

Met **Hart** en **Ziel...**

...over leegte en stil worden

Leegte? Een leeg hoofd hebben? Het is nooit leeg in mij. Mijn hoofd is altijd vol gedachten. En ik ken ook geen lege, zinloze dagen, of momenten. Een verdiepend gesprek hierover met Netty Moolenaar. Netty is betrokken lid van de PGO en zeer actief op muzikaal gebied, als oppasoma, mantelzorger en praktiserend logopediste. Lilian Hoogendoorn

Ik ervaar het leven als een door God gegeven geschenk. Een geschenk waar ik dankbaar voor ben en waarin ik veel vreugde ervaar, maar dat ook de nodige uitdagingen op mijn weg brengt. Uitdagingen die ik – ik ben een immer bezige bij – ten volle aanga vanuit de gedachte dat ik iets ‘moet’ met wat zich op mijn weg aandient.

Maar die bezige bij in mij maakt het tegelijkertijd wel noodzakelijk dat ik voor mijn innerlijke rust stilte op moet zoeken, mij leeg maak, me openstel voor de mogelijkheid even alleen maar te zijn, te ervaren. Het gaat niet vanzelf.

Rust die God geeft?

God is er altijd. Ongeacht of ik aan het werk ben, me met een vol hoofd door de dag beweeg, zing, of stil ben. Als ik op donderdagen naar het stilte-uurtje in de Groene Kerk ga om een kaarsje aan te steken, zomaar te zitten, te bidden, of naar het licht te kijken dat door de glas-in-loodramen schijnt word ik stil. Kan ik ‘zijn’ in alle rust. Momenten die mij vervullen met een diepe dankbaarheid. Voor de presentie van de immer geduldige God en voor mijn leven inclusief alle hectiek die me later wellicht weer wacht. Dat is voor later. Op dat moment is er enkel de serene sfeer en het mij welkom weten.

Stil worden?

Bij stil worden hoort ook de natuur en erin kunnen vertoeven. Wandelend of fietsend. Te midden van bomen, bloemen, vogels, bergen, rivieren, watervallen of meren. Het steeds weer opnieuw gewaarworden van de onvoorstelbare schoonheid van de schepping.

Ik houd ook intens van muziek, zing met passie en liefde als sopraan in het koor Cappella pro Cantibus. Het lied ‘*All things bright and beautiful*’ van John Rutter (via de QR-code te beluisteren) geeft goed mijn verwondering over en dankbaarheid voor de schepping weer. En nee, dat is niet stil, dat is één en al klank, maar het is wel harmonieus en het vervult mijn hart met enorme vreugde.

Misschien is leegte voor mij in positieve zin ten diepste het gewaarworden van liefde. Van de liefde van God voor de schepping en de liefde van mensen voor elkaar.

All things bright and beautiful

*All things bright and beautiful
All creatures great and small
All things wise and wonderful
The Lord God made them all*

*Each little flower that opens
Each little bird that sings
God made their glowing colors
and made their tiny wings*

*All things bright and beautiful
All creatures great and small
All things wise and wonderful
The Lord God made them all*

*The purple-headed mountains
The river running by
The sunset and the morning
That brightens up the sky*

*All things bright and beautiful
All creatures great and small
All things wise and wonderful
The Lord God made them all*

*The cold wind in the winter
The pleasant summer sun
The ripe fruits in the garden
God made them every one*

*All things bright and beautiful
All creatures great and small
All things wise and wonderful
The Lord God made them all*

*God gave us eyes to see them
and lips that we might tell
How great is God Almighty
who has made all things well*

John Rutter

Het **Groene Hart**

Loslaten

Mensen die van ‘loslaten’ als het ware tijdens hun leven al hun ‘beroep’ maken, zijn monniken. Zij treden in een klooster in en doen afstand van wereldse zaken om zich helemaal te richten op God. In West-Europa zijn in veertig, vijftig jaar veel kloosters leeggelopen, maar voor zover ze nog bestaan, trekken ze een enorme hoeveelheid gasten. Mensen die even tot rust willen komen, even de dagelijkse sores willen vergeten, en zich richten op wat wezenlijk is. Vanuit veel gemeenten en parochies gaan sinds jaar en dag belangstellenden een weekend naar een klooster.

Ook zijn er nog steeds mensen die intreden. Zo stond een tijd geleden in *Trouw* een interview met een jonge vrouw van 26 jaar, Julia, die voor de rest van haar leven gaat kiezen voor het kloosterleven, en dan nog wel de strenge variant, waarbij het gemeenschapsleven tot een minimum beperkt

is. De film ‘*Into great silence*’ (2006) gaat over een dergelijk leven; hij speelt zich af in *La Grande Chartreuse*, een kartuizerklooster in de Alpen. Ja, hij gaat niet alleen over een klooster: als je het geduld kunt opbrengen deze film (van bijna drie uur) uit te zitten, word je als het ware zelf opgenomen in het kloosterleven, en kun je voelen wat het is om zo’n leven te leiden. Een van de dingen waar je doorheen moet, is de saaiheid en eentonigheid van het bestaan. In onze drukke wereld is saaiheid, verveling en eentonigheid een vloek: alles moet leuk zijn en afwisselend. Zonder vermaak en opwinding is je leven eigenlijk mislukt.

In een klooster laat je dat alles achter je. Wat niet betekent dat het leven dan

somber word. Integendeel! Al die dingen die jou vermaken, moeten maar al te vaak een innerlijke leegte verbergen. Dat uit zich vervolgens weer in de ontstellende hoeveelheid mensen die aan depressie lijden. Depressies zijn de achterkant van de vermaaksindustrie.

In een klooster gaat men bewust de confrontatie aan met de leegte. En dat valt niet mee. Want ons hoofd tolt van de gedachten, herinneringen, wensen en verlangens. Die komen, juist in de stilte, allemaal naar boven. De woestijnvaders zagen daarin vaak ‘demonen’ – gedachten en gevoelens die ons in bezit hebben, in plaats van dat wij er de baas over zijn.

Maar als we de saaiheid en eentonigheid uithouden, dan kunnen we innerlijke vrede en rust gaan ervaren. Kloosterlingen stralen dat vaak uit, in hun gezicht, hun houding, hun manier van praten. Je krijgt het gevoel: ze weten waar het om gaat!

Iets van dat kloosterleven zouden we allemaal in ons leven moeten inbouwen: laat niet de drukte van elke dag bepalend zijn; doe een dag in de week, een half uur per dag iets anders dan gewoon. Dat is loslaten. Loslaten is dan een uiting van vertrouwen hebben, vertrouwen dat het wezenlijke van ons bestaan niet ligt in de drukte van alledag, niet in onze eigen belangrijkheid, maar in de gerichtheid op God, bij wie wij vandaan komen, en naar wie wij toelevan.

Ds. Ignace Frenay

Deze tekst is met toestemming overgenomen van de website van de protestantse gemeente Winsum-Halfambt in Groningen.

Een feestelijke start van het nieuwe seizoen!

Foto's Marianne Gerritsen

Vrijdag 30 augustus: de jaarlijkse Vrijwilligersbarbecue in de pastorietuin.

Zondag 1 september: Gregoriuspenningen voor acht leden van het Dameskoor. V.l.n.r.: Diaken Winnubst, Lia Plandsoen, Vera Hoogendijk, Rita Korfmann, Thea Heijmans, Pim Kouwenhoven, Lia van Best, Wille Blaas, Ria Hoogervorst, Joke Duindam, mgr. Van Luyn.

Zondag 8 september: een Willibrord- én een Gregoriuspenning voor Koos van der Heijden, lid van de Beheercommissie en het Gemengd Koor.

Op de foto Koos, met zijn vrouw Agniet en pastoor Franken.

Van harte proficiat!

Pastoraatgroep en Beheercommissie

Wij gedenken...

... **Anna Antonia Maria (Ans) de Mooij-Oortmeijer**, weduwe van Hans de Mooij, moeder, schoonmoeder, oma, overgrootmoeder, zus en tante. Ans werd op 22 februari 1938 in Leiden geboren en is op 2 september overleden. Op vrijdag 6 september heeft de crematie in stilte plaatsgevonden.

Moge deze lieve dode rusten in Gods licht en vrede.

Foto Bert Gerritsen

R.K. Parochie H. Augustinus - Parochiekern H. Willibrord

Rhijngeesterstraatweg 35, 2341 BR Oegstgeest, tel. 517 53 04, e-mail: pastorie@willibrordoegstgeest.nl

Noodtelefoon voor ziekenzalving en bij overlijden: 06 49 42 32 42

Pastoraal team: pastoor R. Franken, tel. 402 9402/889 5138, e-mail: rochusfranken@outlook.com, diaken P.M. Winnubst, tel. 06 24 43 45 16, e-mail: pmwinnubst@gmail.com, pastor K. van Vliet, tel. 06 15 94 89 52, e-mail: ctm.van.vliet@planet.nl, pastoraal werker S. Zuidersma, tel. 06 21 59 39 36, e-mail: sjoerdzuidersma@gmail.com

Beheercommissie: Monique van Son, e-mail: moniquevanson@kpnmail.nl
Pastoraatgroep: tel. 06 52 40 52 10, e-mail: vanleukenels@gmail.com
Secretariaat bereikbaar via tel. 517 53 04: Charlotte van Steijn en voor kerkhofzaken Marianne Gerritsen, beiden op ma, di, do 9.00 - 12.00 uur
Rekening voor kerkbijdragen en misintenties: NL95 RABO 0138 4020 19
Voor een biechtgesprek kunt u telefonisch contact opnemen met pastoor Franken: 071 889 59 38.

www.willibrordoegstgeest.nl

Wereldmissiemaand 2024: Papoea Nieuw Guinea

In de campagne van Wereldmissiemaand zal Missio aandacht besteden aan de gevolgen van de klimaatverandering voor de bewoners van de Carteret Eilanden, Papoea Nieuw Guinea, Oceanië. We laten zien hoe vooral vrouwen een leidende rol op zich nemen, vaak gestimuleerd door de Katholieke Kerk. Dat is niet vanzelfsprekend in een door mannen gedomineerde cultuur, waar geweld tegen vrouwen veel voorkomt. Om het

binnendringen van het zoute water te vertragen en de mensen zo lang mogelijk hun thuisland te laten behouden, planten jonge mensen mangroven die het land stabiliseren. Meer informatie vindt u in de folders, die achter in de kerken liggen. Jaarlijks houdt Missio tijdens de Wereldmissiemaand twee deurcollectes, op Missiezondag, dit jaar op zondag 20

oktober en op Wereldmissiedag van de kinderen, zondag 6 oktober.

Instrumentum Laboris

Op dinsdag 9 juli heeft het Secretariaat van de Bisschoppensynode het Instrumentum Laboris (Werkdocument) gepubliceerd voor de deelnemers aan de tweede zitting van de zestiende gewone algemene vergadering van de bisschoppensynode 'Voor een synodale Kerk: *communio, participatio, missio*'.

Deze tweede zitting vindt plaats in oktober 2024 en voor Nederland zal mgr. Th. C. M. Hoogenboom, hulpbisschop van het aartsbisdom Utrecht, deelnemen. Mgr. Hoogenboom was ook afgevaardigd door de Nederlandse Bisschoppenconferentie naar de eerste zitting die in oktober 2023 plaatsvond.

Het Instrumentum Laboris heeft als titel: 'Hoe een missionaire synodale Kerk te zijn?' Het document is de vrucht van de consultatie die sinds de eerste zitting van de synode wereldwijd in de Katholieke Kerk heeft plaatsgevonden.

Ook de rapporten die de parochiepriesters hebben gepresenteerd tijdens de recente driedaagse werkbijeenkomst van de parochiepriesters voor de synode, zijn erin verwerkt. **Bron: Bisdom Rotterdam**

Nieuwe cursus op Rolduc over de filosofie van Thomas van Aquino

In 2025 is het 800 jaar geleden dat Thomas van Aquino werd geboren. In het kader daarvan biedt het grootseminarie Rolduc dit studiejaar een cursus van acht filosofische bijeenkomsten aan over het gedachtegoed van deze grote middeleeuwse theoloog en filosoof.

De cursus staat open voor alle belangstellenden en bestaat uit acht maandelijkse bijeenkomsten op dinsdagavond vanaf eind september tot half mei. De cursus wordt gegeven door Dr. Detlef Rohling, docent filosofie aan het grootseminarie Rolduc en het Theologisch Instituut Rolduc. Hij belicht thema's als waarheid, rust, vriendschap, geluk en eeuwig leven vanuit het perspectief van Thomas van Aquino.

Wie was Thomas van Aquino?

Thomas van Aquino (1225 - 1275) is de meest invloedrijke systematische denker op theologisch en wijsgerig gebied uit de Middeleeuwen. Hij wordt tot de zogeheten scholastici gerekend. In 1244 sloot Thomas zich aan bij de pas enkele jaren eerder gestichte nieuwe orde

van de dominicanen. Hij doceerde onder andere aan de universiteiten van Parijs en Napels. Ook verbleef hij een tijd aan het pauselijk hof. In 1323 werd hij heilig verklaard en in 1567 tot kerkleraar verheven. Zijn bekendste boek is de Summa Theologiae.

Data en thema's van de nieuwe cursus:

24 sep. 2024: waarheid en onwaarheid
22 okt. 2024: rust en onrust van de menselijke geest
19 nov. 2024: onderwijs
17 dec. 2024: vriendschap
21 jan. 2025: een gelukkig leven
18 feb. 2025: het Godsbestaan
18 mrt. 2025: waarde en waardigheid van de schepping
13 mei 2025: eeuwig leven

De cursus wordt gegeven op bovenstaande data in het grootseminarie Rolduc, Heyendallaan 82 in Kerkrade. Deelname is gratis, maar een vrijwillige bijdrage voor de kosten van de zaalhuur wordt op prijs gesteld. Aanmelden kan via: fidelis2404@outlook.com

Bron: RL.nl

Herfstdag

Heer: het is tijd. De zomer was zo rijk.
Leg nu uw schaduw op de zonnewijzers
en laat de winden op de velden vrij.

Beveel de laatste vruchten rijp te zijn;
verleen ze nog twee zuidelijker dagen,
bereid ze tot volkomenheid en jaag
een laatste zoetheid in de zware wijn.

Wie nu geen huis heeft, bouwt er geen meer.
Wie nu alleen is, zal het lang nog blijven,
zal waken, lezen, lange brieven schrijven
en rusteloos door lege lanen dwalen
als bladeren op de herfstwind drijven.

Bovenstaand gedicht is van Rainer Maria Rilke
in een vertaling van Menno Wigman

Er gaat iets dreigends uit van dit gedicht:
wie nu geen huis heeft, bouwt er geen
meer. Wie nu alleen is, zal het lang nog
blijven. We leven in onbarmhartige tijden.
Oktober is daarom misschien wel juist
de maand om te bouwen. Om te bou-
wen aan relaties, om te bouwen aan je
geestelijk huis. Daarvoor worden er deze
maand allerlei bouwstenen aangereikt.
Twee predikanten komen met inspireren-

T i j d o m o p t e b o u w e n

de verhalen: ds. Aarnoud van der Deijl komt spreken over zijn boek: 'De toekomst van de kerk'. Theoloog-bestuurder Jaap Smit vertelt over zijn boek 'Zonder kompas geen koers' (zie pagina 16).
Er zijn verschillende kringen waaraan je deel kunt nemen

(Zin in het weekend, bijbelkring, Lectio Divina, Geloofsexpressie) om zo te bouwen aan een levend huis van geloof. Wij kunnen levende stenen zijn waarmee een huis, een tempel, een woonplaats voor God onder de mensen gebouwd wordt. Bouw je mee? Er zijn ook taken die je op je kunt nemen om mee te bouwen aan een levendige gemeenschap. Vraag het aan ons predikanten of aan scriba Maureen.

Vieringen

Op 6 okt. staan we stil bij één jaar oorlog in de Gazastrook. In de Protestantse Kerk in Nederland is er sinds de Tweede Wereldoorlog een speciale verbondenheid met het Joodse volk. We denken hierover na, vooral over taal, eenzijdige en/of meervoudige betrokkenheid. Er is een nagesprek na de viering. Zondag 13 okt. zal Evi, zusje van Sem en dochter van Margreet Osinga en Marcel Woudsma, het sacrament van de doop ontvangen. Het zal een feestelijke viering zijn, met mooie liederen. We zullen lezen uit het Marcusevangelie, dat ons laat zien

dat wij veel kunnen leren van kinderen, als we het koninkrijk van God willen binnengaan. Spinvis zingt: 'erf de ogen van je kind, kijk erdoor...' Veel moeilijker is het voor rijken om dat koninkrijk binnen te gaan; wij hebben veel te verliezen, maar misschien nog wel meer te winnen. Iets met onze ziel misschien?
Zondag 20 okt. is er een diaconale viering rondom Syrië en de rol van kerken in het Midden-Oosten als bakens van hoop. De Syrische Nesrin, voormalig vluchteling, die in het Nederlands twee gedichtenbundels heeft uitgebracht, zal tijdens de dienst enkele gedichten voordragen.

Meeleven

Het is altijd intens wanneer je ineens ziek bent en je dagelijkse ritme verstoord wordt door ziekenhuisbezoek. Wanneer je bij een sterfbed staat. Of niet meer naar huis kunt. Er zijn niet zoveel woorden voor, er zijn tranen en er komt vaak ook troost en steun. Laat er 'een omarming zijn die blijft'.

Kliedermiddag

6 okt. is er weer een klieidermiddag. We sluiten aan bij het thema van de kinderboekenweek lekker eigenwijs. Er is ruimte om te spelen en te ontdekken, te bouwen en te vieren. Van 2 tot 4 in de Regenboogkerk. Weet je welkom!

Huiskamergesprekken

Alvast een aankondiging van de huiskamergesprekken die in november georganiseerd worden door team onderling

pastoraat. Thema: *Samen door één deur?*
Er lijkt wel steeds minder samen te zijn, ieder in zijn eigen bubbel met haar eigen gelijk. In tijden van polarisatie is het soms lastig om samen door een deur te gaan. Sommige thema's worden angstvallig vermeden in families, met vrienden, of misschien ook wel in de kerk. Omdat je weet dat ze leiden tot verdeeldheid. Wat is er nodig om samen door een deur te kunnen? Wat gebeurt er op de drempel bij het binnengaan en bij het weggaan? We gaan erover in gesprek. Het is ook een kans om nieuwe gezichten te leren kennen:
woensdag 13 nov.: 12-14 uur inclusief lunch;
maandag 18 nov.: 20-22 uur;
woensdag 20 nov.: 18-20 uur incl. maaltijd in Willibrords Erf.
Aanmelding: bij Jeanne Taal, 06-51 40 75 33 of jeannetaal@gmail.com of

Tot slot

Leegte is het thema van deze Oke. Een lege plek kan pijnlijk zijn. Leegte in jezelf is iets dat we graag verdringen of verdoven. Maar je kunt het ook omdraaien. In het joodse geloof is een lege stoel een teken van hoop en vreugde. Bij bijzondere gebeurtenissen zoals het Pesachfeest is er een lege stoel aan tafel, met daarvoor een leeg bord. Die stoel is voor de onverwachte gast. Of voor de profeet Elia. Deze lege plek aan tafel is voor wie onverwacht aanschuift en je leven verrijkt. Leegte is soms ook heel gewenst, als oefening in gastvrij leven.
Met een goede groet,

Rian Veldman en Richtsje Abma.

Doorgeven

Het was een idee van Pieternel Kamphuis om op de PGO-startzondag visueel stil te staan bij het thema *doorgeven*. We vroegen mensen foto's in te sturen bij dit thema - en er één zin bij te zetten. Er kwamen 14 inzendingen. U kunt alle foto's op de PGO-website bewonderen.
We stuurden alle foto's, zonder namen, naar een jury bestaande uit Anja Froeling, managing partner bij een reclamebureau, en Aaldert Rus, docent culturele en kunstzinnige vorming. Zij kozen bijgaande foto als de meest overtuigende. Hij is van Janco Wijngaard. Zie foto met zijn vrouw Christien.

Hij stuurde de foto in met de woorden: *deze foto maakte ik op vakantie op een dag dat ik van iemand een vreselijk bericht hoorde. Hoop geef ik graag door, steeds weer en onverwacht.* Hij vertelt: ik zag het als een teken van God, dat ik in zomaar een straat deze foto tegen-

Running Dinner op zaterdag 5 oktober 2024

Het jaarlijkse Running Dinner is inmiddels een mooie traditie binnen de PGO-gemeente. Doe mee als kok, gast of beide. Ontmoet elkaar rond de maaltijd bij gemeenteleden thuis en raak in gesprek met personen die je misschien nog niet zo goed kent. Iedere gang wordt op een andere plek geserveerd.

Zo gaan we letterlijk in de benen. Voor vervoer kan worden gezorgd.

kwam. Oude graffiti werd zichtbaar omdat een papier loskwam. Ik appte hem door aan degene die me het bericht gaf. De foto is intussen de screensaver van mijn werktelefoon.

Janco was blij verrast met de prijs, de woorden van de jury en de ka-neelcake als prijs. De jury motiveerde haar keuze als volgt: *Het beeld dat ons het meeste treft, verradt een scherpe blik. Iemand die op onverwachte plekken een levensaanwijzing ontdekt. En zich daardoor aangesproken voelt. Misschien juist omdat het een boodschap van hoop is, die op een willekeurige muur lijkt te staan. Het doet denken aan Banksy. De kunstenaar die op bizarre plekken op straat zoals in Oekraïne de ogen wil openen door mensen anders te laten kijken. Dat vinden we zo mooi aan deze foto. Het laat zien dat je iets ongrijpbaars moois kunt doorgeven door iemand een perspectief te bieden.* Richtsje Abma

We beginnen gezamenlijk in de Regenboogkerk en sluiten daar ook weer af met het dessert en koffie/thee.

Opgeven kan tot en met 28 september via de website www.pgoegstgeest.nl, klik op Running Dinner. Of door een e-mail te sturen naar runningdinner@pgoegstgeest.nl

Pieternel Kamphuis,
namens de voorbereidingsgroep
Running Dinner

PROTESTANTSE GEMEENTE OEGSTGEEST

Kerkenraad: Voorzitter: dhr. H. (Hans) Hogerzeil, voorzitterkr@pgoegstgeest.nl
Scriba: mw. M. (Maureen) van den Brink, tel. 06 - 23 12 35 37, scribapgo@pgoegstgeest.nl
corr. adres: zie kerkelijk bureau
Bankrekeningnummers Prot. Gem. Oegstgeest:
NL17 INGB 0002 3412 94: PGO
NL94 INGB 0005 5235 45: Zending
NL87 INGB 0000 3734 56: Diaconie
NL96 INGB 0002 4050 56: WereldDiaconaat

KERKELIJK BUREAU

Haarlemmerstraatweg 6, 2343 LB Oegstgeest
Telefoon ma t/m vr van 9-17 uur: 06 -15 21 66 50
e-mail: kerkelijkbureau@pgoegstgeest.nl
Geopend op dinsdag en donderdag van 10-12 uur, verder op afspraak.

Ledenadministratie

Email: ledenadministratie@pgoegstgeest.nl
Administratie, reserveringen en andere zaken via het kerkelijk bureau

GEBOUWEN

Regenboogkerk:
Mauritslaan 12,
2341 EM Oegstgeest

Groene Kerk:
Haarlemmerstraatweg 6,
2343 LB Oegstgeest

Willibrords Erf:
Haarlemmerstraatweg 6,
2343 LB Oegstgeest

PASTORALE SECTIES

SECTIE ZUID-OOST
Predikant: ds. R. (Richtsje) Abma
Simon Vestdijklaan 14, 2343 KV Oegstgeest
Tel.: 06- 83 11 66 26
e-mail: richtsjeabma@gmail.com

SECTIE NOORD-WEST

Predikant: ds. R.C. (Rian) Veldman
Martinus Houttuynhof 73, 2341 PP Oegstgeest
tel.: 06 - 14 27 30 13,
e-mail: ds.r.veldman@pgoegstgeest.nl

www.pgoegstgeest.nl

Diaconale dienst 20 oktober 2024 Regenboogkerk

Op 20 oktober a.s. wordt er een diaconale dienst gehouden met als thema Syrië, ons zendingsproject voor 2 jaar.

We hoeven u niet meer te vertellen over de ellende in Syrië: oorlog, honger en armoede, steden liggen in puin en families zijn uit elkaar gerukt. Maar er is hoop voor christenen, want o.a. Kerk in Actie ondersteunt in woord en daad de wederopbouw van kerken in dit land, omdat de herstelde kerk hoop geeft aan de mensen die bleven. De steun loopt via het Herstelfonds, waarbij de lokale kerk 30% van de kosten betaalt en Kerk in Actie tot € 70.000 bijdraagt.

Dick Loendersloot, coördinator Noodhulp Midden-Oosten van Kerk in Actie: "Wanneer de kerk er weer is, kan zij haar onmisbare taak in de samenleving weer oppakken: hulp bieden aan mensen die getroffen zijn door geweld, crisis en oorlog, ongeacht hun afkomst of geloof. Het voortbestaan van de kerk is niet alleen

Kerstkriebels

We zijn weer begonnen! Na de zomer gaat de kerstclub altijd van start met het verzinnen van een nieuw eigentijds kerstspel dat we op kerstavond in de Regenboogkerk uitvoeren. En we hebben nu al zulke leuke plannen. Niet alleen wat het verhaal betreft, we denken ook na over het decor, de inrichting van de kerk, welke liedjes we vinden passen, de choreografie die daar bij past. Kortom, wij hebben de kerstkriebels al te pakken. En omdat we die voorpret graag delen met anderen, nodigen we je uit om ons te laten weten of je mee wilt doen.

We kunnen alles en iedereen gebruiken: van spelers tot zangers en dansers, van schilders tot bouwers en sjouwers, van smeersers tot technici en van kleidingmakers tot schminkers. Iedereen is welkom om aan te sluiten: van jong tot

van belang voor de plaatselijke gemeente, maar ook voor de stabiliteit in het land en ze speelt een belangrijke rol bij het herstel van de sociale cohesie tussen de verschillende groepen."

In de dienst wordt o.a. aandacht besteed aan de wederopbouw van de kerken aldaar, waarvan er vele vernietigd werden. Er wordt mogelijk een aantal mensen uitgenodigd om de dienst bij te wonen. Na afloop, tijdens het koffiedrinken, kunt u hen vragen kunt stellen of met hen in gesprek gaan. Ook zal Nes-

rin Almosrani, Syrische dichter (1974) er zijn en in de dienst enkele gedichten voordragen. We eindigen dit artikel met een dichtregel van haar: 'De Dood zegt tegen het Leven: ik loop achter je aan, dus wees voorzichtig.' (Uit haar eerste bundel 'Vraag niet over de tijd' uit 2019. Gedicht: 'Zij zeggen'.)

oud. Het enige wat je nodig hebt, is een beetje gekte om nu al met kerst bezig te willen zijn. Wil je alvast checken of het in je agenda past? Dit zijn de momenten waarop we gaan repeteren:

Data:

17 nov 17.00-18.30 uur: leesrepetitie

24 nov 18.00-20.00 uur: eerste repetitie (kinderen repeteren van 17-18 uur)

1 dec 18.00-20.00 uur: tweede repetitie (kinderen repeteren van 17-18 uur)

8 dec 13.00-15.00 uur: derde repetitie (kinderen repeteren van 12-13 uur)

15 dec 13.00-16.00 uur: doorloop repetitie

22 dec 17.00-19.30 uur: generale repetitie

Dinsdag 24 dec 17.00-20.30 uur: uitvoering incl. voorbereiding

Aanmelding: via kerstspelpgo@gmail.com

Aaldert, Anja, Henny, Hessel, Marcel, Margreet, Marloes, Paola, Pauline, Renée, Rian

Aanbevolen wordt ook om te lezen in het boek 'Mensen van hoop, christenen in het Midden-Oosten' van Kerk in Actie. Taakgroep Diaconie en Zending van de Protestantse Gemeente Oegstgeest,

Guusje Onderwaater-Nortier

COLLECTEN

Tekst : Maureen van den Brink

29 sept. Missionair Werk: de kerk zoekt jongeren op

Eén van de speerpunten van een toekomstgerichte Protestantse Kerk is samen met de jongere generaties optrekken op het gebied van zingevingsvraagstukken, door te zijn waar zij zijn. Daarom is de PKN betrokken bij festivals als Graceland en Opwekking, bij uitstek plekken waar jonge zinzoekers elkaar ontmoeten.

6 okt. Werelddiaconaat: Jongeren bouwen aan een cultuur van vrede in Israël

Joodse en Palestijnse jongeren ontmoeten elkaar zelden. Ze spreken verschillende talen, zijn opgegroeid in een andere cultuur en gaan naar aparte scholen. De organisatie Sadaka-Reut organiseert gezamenlijke activiteiten op middelbare scholen en universiteiten. Ze horen verhalen over elkaars geschiedenis en ontdekken dat onderling begrip veel verschillen kan overbruggen.

13 okt. Bijbelverhalen voor mensen in de voormalige Sovjet Unie

Het *Institute for Bible Translation* (IBT) in Moskou vertaalt de bijbel of gedeelten ervan in de talen van de niet-Slavische volken van de voormalige Sovjet-Unie, inclusief Rusland. Daarnaast zorgt het voor de uitgave en de verspreiding van deze bijbelvertalingen. De vertaalprojecten zelf worden voornamelijk gefinancierd door giften van particulieren, organisaties en stichtingen uit het buitenland. Het IBT werkt vanuit een christelijke overtuiging en in samenwerking met kerken.

20 okt. Syrië: wederopbouw van de kerken

Kerk in Actie heeft het Herstelfonds opgericht: een samenwerking van Kerk in Actie en 12 Syrische kerkgenootschappen. Als de kerk er weer is, kan zij haar onmisbare taak in de samenleving weer oppakken. Met het Herstelfonds helpt Kerk in Actie de kerk in Syrië op te bouwen. Want herstel van de kerk betekent herstel van de gemeenschap en hoop voor de toekomst!

Wij gedenken...

Wij verloren mensen aan de dood. Dierbaren, partners, vrienden, moeders en vaders. Wie in rouw zijn, bieden we toe dat er een 'omarming is die blijft'. Liefde en troost gewenst van God en mensen.

4 aug mw. Antonia Helena van der Poort-Arts 85 j.

13 aug mw. Maria van Iersel 89 j.

25 aug mw. Hendrika Sophia Lever-Smitskamp 101 j.

28 aug mw. Alie Noordermeer-Hoogvliet 96 j.

11 sep mw. Gertrude Kwestro, 57 j.

Zie voor de gedachtenis: www.pgoegstgeest.nl

Wilt u het 'in memoriam' graag op papier ontvangen, neem dan contact op met de scribe van de Kerkenraad, en zij zorgt dat u de tekst via de post krijgt toegestuurd.

De leegte voorbij

Ook deze OKe vindt weer zijn weg naar tal van lezers die niet of niet meer tot een kerk behoren. Daarbij weten wij natuurlijk niet of ze het blad ook lezen. Laat duidelijk zijn: OKe is er niet om zieltjes te winnen, wel om opvattingen en ervaringen die leven binnen de kerken onder de aandacht te brengen van mensen buiten de kerken. Andersom is het ook goed dat kerkleden kennis nemen van opvattingen en ideeën die buiten de kerk leven. Dit wordt des te belangrijker nu de buiten- of ex-kerkelijke groep steeds groter wordt.

Gelovigen en niet gelovigen aanspreken, dat deed ook de theoloog Arjan Broers (Dominicuskerk Amsterdam), onlangs in een bezielende preek. Hij begint zo: "Laat ik het nou meteen zeggen, wat ik vandaag wil zeggen. Namelijk dit: misschien geloof je in God, op de een of andere manier. Misschien geloof je niet in God, of weet je het niet. Maar het is in alle gevallen en voor iedereen van het grootste belang om de plaats van God open te laten. Want als je dat niet doet, dan komt er iets anders op de plaats van God terecht. Dan maak je iets absoluut en bepalend wat in werkelijkheid relatief is. Geld, bijvoorbeeld. Of: efficiency. Macht. Het systeem. Je identiteit. Jouw comfortabele leven. Of: ook heel populair: de beeldvorming. Het zijn maar voorbeelden. Maar in bijbelse termen heb je dan een afgod gemaakt".

Broers spreekt niet veroordelend over de niet (meer) gelovige. Helaas is dat, zeker in het verleden, vaak wel gebeurd. Er werd wel gesuggereerd dat de leeggevallen plaats van God weer ingevuld werd met vrijwel alleen materiële wensen en geneugten. Broers ziet dat gevaar ook, maar dit geldt evenzeer voor gelovigen: "En god, wat vallen we daar aan ten prooi. Aan afgoderij", verzucht hij. De zucht naar geld, macht en aanzien is niemand vreemd. Het geloof in God maakt je er allerm minst immuun voor.

Broers: "Ik denk wel eens dat het meest ontwrichtende effect van de ontkerkelijkheid is (...) dat we als samenleving het idee missen dat er iets is dat heilig is, verwonderlijk, vol van betekenis, eerbiedwaardig, onzegbaar, niet-maakbaar, geschonken, kwetsbaar. Iets om te behoeden. En dat we te weinig tegen elkaar zeggen dat het goed is voor ons, samen, om daar een open plaats voor te laten, midden in ons leven, midden in ons samen leven". Ronkende *mission statements* kunnen die leegte niet vervangen.

Maar, zo gaat hij verder: "Als dominee kom ik graag bij de koopman thuis. (...). En wat me opvalt is dat ik er zelden af-

Arjan Broers

godendienaren tegenkom. Integendeel. Ik geniet van de ontmoetingen met welwillende mensen in het onderwijs, de zorg, het bedrijfsleven, de politie. (...). En het is interessant om te horen dat zoveel mensen (...) zo vaak zeggen dat er te weinig aandacht is voor wat zij zelf ervaren als de kern of de ziel van hun werk. En het is zo interessant om te merken dat er geen of weinig taal is om het over die kern of ziel te hebben."

Het zoeken naar die kern, die ziel is een taak voor alle mensen, gelovig en niet-gelovig! Om Arjan Broers het laatste woord te geven: "En vaak, zo is mijn ervaring, begint dat bij een heel simpele vraag: wie dien ik? Wie dienen wij?"

Koos van der Bruggen

Lichthuis: onze nieuwe 'roepnaam'

Op de startdag op 1 september werd het logo van onze nieuwe roepnaam *Lichthuis* onthuld.

Een lichthuis is de ruimte waarin de lichtbron van een vuurtoren staat. Als kerkgemeenschap willen we op een dienstbare wijze zichtbaar zijn in onze omgeving, en daarmee ook een wegwijzer naar de liefde van God. Het beeldmerk wil dit ook uitdrukken: als bron van het licht staat het kruis centraal. Het licht straalt uitnodigend naar de verre omgeving.

Naast de wekelijkse kerkdiensten in de aula van Duinzigt blijft ons eigen kerkgebouw aan de Lijtweg in gebruik voor allerlei activiteiten, zowel in het weekend als door de week. De naam Rehoboth – God geeft ruimte – van dit gebouw wijzigt niet.

Jaartheme 'Aan Tafel'

Op de startdag werd ook het nieuwe jaartheme bekendgemaakt: 'Aan Tafel'. Op allerlei manieren werd/wordt dit thema nader uitgewerkt. We zongen een bijpassend nieuw lied van ons gemeentelid Antoine Houben. Ook werd de nieuwe banner in gebruik genomen. Voor een veelkleurige maaltijd gingen we – na de dienst en koffie – samen aan tafel. Behalve de 'Nederlandse' inbreng voor het buffet was er een ruime keuze uit Syrisch, Pakistaans, Indiaas, Perzisch, Nigeriaans, Frans en wat niet al...

Terugblik interculturele Gavekampen

Een aantal jongeren uit onze gemeente ging met begeleiders, waaronder onze twee predikanten, deze zomer naar een kamp van stichting Gave. Er waren vluchtelingen van allerlei nationaliteiten. Een groep voor 13-16 jaar en een voor 17-23 jaar. Hoe verschillend ook, moslim of

christen, we trokken samen op en leerden elkaar en God beter kennen, o.a. door samen de bijbel te bestuderen. Een kampweek zit vol met zeepbanen, spellen, sporten, dansen, film kijken en lekker bankhangen. Maar ook zijn er de gesprekken, de hand op de schouder en het lachen dat veel verbinding geeft. We hebben op allerlei manieren de kracht van gebed ervaren. Je ziet dat de slogan van stichting Gave 'gevlucht, gezien, geliefd' hier echt gebeurt. We hebben veel (flarden van) verhalen gehoord. En wij mochten proberen die verhalen te verbinden met Gods grote verhaal, het verhaal van Jezus Christus. De jongeren hadden het vertrouwen om gastvrij de deur van hun hart open te zetten en ons binnen te laten. Het afscheid was best moeilijk, want de tieners gaan terug naar huis of naar het azc. Niet ieder heeft thuis vrienden. Taalbarrières blijven erg moeilijk. Sommigen stromen in op het reguliere onderwijs en

dat is spannend. Het zou daarom mooi zijn als jullie voor deze jongeren willen bidden.

Alexander, Andy, Pieter, Tiddo, Hrant en Talar

Uit de gemeente

Op 12 juli werden Andrew en Kayla gedoopt, de kinderen van Elizabeth en Marcel Abu Samra.

Op 20 augustus ontvingen Margit en Raoul van den Hout-Teekens een zoon: Jan-Jeroen (Luuk).

Op 8 september werd Lotte Vera gedoopt, dochtertje van Stephen en Marjolein Teeuwen-Bouterse en zusje van Sarah.

Op 13 september ontvingen Maarten van Ginkel en Elike Verschoor een zegen over hun huwelijk in Leiderdorp. En op 20 september gold dat – in Bunnik – voor Chris en Anna.

Eke de Gier-van der Jagt

Van oude mensen, de dingen, die voorbijgaan...

Dat is de titel van een boek van Louis Couperus, een klassiek literair werk.

De thema's die Couperus aansnijdt zijn van alle tijden: in het onherroepelijk voortschrijden van de tijd komen familieperikelen, geloof, geheimen en

zorgen aan bod in een spannend plot. In het proces van ouder worden kun je denken dat er meer uitroepetekens dan vraagtekens verschijnen, maar ontdek je misschien dat er juist steeds meer vragen zijn.

Of je hebt momenten dat je je leeg voelt en het even niet meer weet. In gesprekken met de generatie boven mij, de 60'ers tot 90'ers, lopen de verhalen uiteen; van actieve 80'ers die dagen vullen met zorgen voor anderen en ontspannen met sport en spel, tot ouderen die gebukt gaan onder zorgen of lichamelijk en geestelijk lijden. Zeker voor wie aan huis gebonden is en tot niet veel meer in staat is, kan de eenzaamheid zo groot zijn. Een thema dat vaak terugkomt. De dagen zijn zo leeg...

Prediker zei het al: het bestaan is leeg en vluchtig en je zwoegt en zwoegt onder de zon. Daar voegde hij aan toe: dus geniet op elke dag. Het is het loon dat God je heeft gegeven. Even ervoor staat: geniet op alle dagen van je leven, die God je heeft gegeven!

Of we nu jong of oud zijn, dat is een levensmotto waar we mee verder kunnen. Ook op de dagen dat leegte je overvalt. Zoek de pareltjes in je dag. Zoek waar je dankbaar voor kunt zijn. Al zijn het maar de zeepbellen in je sopemmer, de geur van de herfst of de plotselinge glimlach van een voorbijganger.

Zelf heb ik ervaren dat je kunt verdwijnen in de leegte, maar dat, wanneer je de bodem raakt, God daar is. Dat wanneer je wegdraait van het duister, je je in het Licht bevindt.

Alle dingen gaan voorbij, mensen en dingen. Maar God blijft. En juist Hij... kan jouw leegte vullen. Ik hoop dat je die God leert kennen.

Thera de Vries-Noordhuis

Boekbespreking

Boven is onder ons

Denken over God na God

Rick Benjamins, hoogleraar vrijzinnige theologie, schrijft in zijn boek met deze titel over post-theïstische theologen die niet geloven dat er een bovennatuurlijke God is, maar dat die God onder óns is, deel uitmaakt van onze werkelijkheid. Daarom zeggen zij wel dat de wereld 'het lichaam van God' is.

De ondertitel van het boek van Rick Benjamins is: 'Denken over God na God'. Ervaringen van onze werkelijkheid geven ons nog steeds aanleiding over God te blijven spreken. Dat betekent dat de Naam God van betekenis blijft, ook nadat God niet langer gezien wordt als een bovennatuurlijk almachtig wezen.

De Naam God

In de Naam God ervaren we een dimensie van onze werkelijkheid die ons overkomt en ons in die zin te boven gaat. Ervaring van onze werkelijkheid die iets met ons doet doordat ze ons draagt, overstijgt, roept, omvat, of onderbreekt. In de ervaring van transcendentie gaat het niet om een ervaring van iets of iemand *boven of buiten* onze wereld, maar om ervaring van transcendentie *in* onze wereld. Het heilige, transcendent of verhevene kan zich nog steeds aan ons voordoen. De werkelijkheid tilt ons dan op en grijpt ons aan. Daardoor doen wij een verdiept besef op van de werkelijkheid waartoe wij behoren en krijgen wij meer zicht op de wereld en onszelf, waardoor wij in staat zijn ons leven in een nieuw licht te zien.

Constructieve theologen

Rick Benjamins bespreekt in zijn boek drie belangrijke constructieve theologen: Catherine Keller, John Caputo en Richard Kearney. Zij verbinden de Naam God met wat wezenlijk is voor ons mens-zijn. Religie betekent verbinding.

Catherine Keller verbindt de Naam God als omvattend geheel met alle relaties waaruit onze werkelijkheid is opge-

bouwd. Alles wat bestaat, bestaat uit relaties. Daarom zijn wij in de diepte van ons wezen met iedereen en alles verbonden. Schepping is niet eenmalig. Steeds kan vanuit de diepte, vanuit de chaos, nieuwe creativiteit ontstaan. Ook incarnatie is niet een eenmalig gebeuren, maar kan steeds opnieuw in mensen plaatsvinden. Incarnatie, menswording, is een voortdurend proces.

John Caputo verbindt de Naam God met gebeurtenissen uit het koninkrijk van God waarvan we hopen dat die tussen mensen zullen plaats vinden, zoals vergeving, rechtvaardigheid, gastvrijheid, liefde. Door de stemmen van gewone mensen heen vernemen we de oproep tot de werken van barmhartigheid. Want daarin gebeurt God. De Naam God is een belofte aan de wereld die wij waar moeten maken. Hoop betekent dat de wereld die belofte bevat.

Richard Kearney verbindt de Naam God met onze ontmoeting met ieder ander. Iedereen is een vreemdeling voor ons, tot we elkaar onze levensverhalen vertellen over wie en hoe we geworden zijn. Dan kunnen we wederzijds elkaars gast en gastvrouw of gastheer worden. Door het Andere in de ander te leren kennen, kunnen we transcendentie ervaren. Zoals Abraham in de ontmoeting met een vreemdeling God heeft ervaren. We kunnen het heilige ervaren in het gewone van ons.

Harm Bosscher

Nederlandse Gereformeerde Kerk Oegstgeest

Samenkomsten: Duinzigtcollege, Wijtenbachweg 23.
Predikant: ds. P. (Pieter) Kleingeld, Oude Rijnsburgerweg 54, 2342 BC Oegstgeest, tel.: 06 42 87 38 60, e-mail: pieterkleingeld@pm.me
Predikant: ds. A. Bosma,

e-mail: alexanderbosma95@gmail.com
tel.: 06 57 58 98 17
Pastoraal werker: Alice Siepeling, e-mail: alicesie@xs4all.nl, tel. 06 10 89 96 22

Voorzitter kerkenraad: Wouter Pieper, e-mail: voorzitter@ngkoegstgeest.nl, tel. 06 - 41 81 74 04

Scriba Pauline Bos-van der Wel
e-mail: scriba@ngkoegstgeest.nl
Contactadressen kolommen: Thera de Vries-Noordhuis, thera_noordhuis@hotmail.com en Eke de Gier-van der Jagt, gierennest.eke@kpnplanet.nl
Zie ook: facebook.com/ngkoegstgeest

www.ngkoegstgeest.nl

Protestantse Gemeente te Oegstgeest

Alle vieringen zijn ook op afstand te volgen via Kerkdienstgemist.nl

REGENBOOGKERK

zo 29 sep 10.00 ds. R.C. Veldman,
zo 06 okt 10.00 ds. R. Abma
zo 13 okt 10.00 ds. R.C. Veldman,
doopdienst
zo 20 okt 10.00 ds. R.C. Veldman,
diaconale dienst

GROENE OF WILLIBRORDKERK

Elke dinsdag 8.30 Dagwacht
Elke donderdag is de kerk van **16-17 uur** open voor bezoek of om een kaarsje te branden.

Autodienst

zo 29 sep René Kammenga 06-22 19 81 22
zo 06 okt Hanneke en Lex Huisman
06-22 05 59 64
zo 13 okt Conneke Mulder 517 68 56
zo 20 okt Tim Reedijk 06-49 85 43 43

Taizévieringen

Zondag 29 sep, 19.00 uur in de Groene Kerk
Wie meerstemmig mee wil oefenen, dat kan vanaf 18.30 uur.
Van harte welkom!

DUINZIGTCOLLEGE

Nederlands Gereformeerde Kerk Oegstgeest

Voor actuele informatie:
www.ngkoegstgeest.nl
Via deze website kan meegekeken worden.

zo 29 sep 10.00 ds. Pieter Kleingeld
zo 06 okt 10.00 ds. Alexander Bosma,
Heilig Avondmaal
zo 13 okt 10.00 ds. Pieter Kleingeld
zo 20 okt 10.00 ds. Alexander Bosma

Arabischtalige diensten

Steeds de eerste en derde zondag van de maand, met Nederlandse vertaling
Tijd/locatie: 14.00 uur, Rehobothkerk
Voorganger: ds. P. Kleingeld

R.K. PAROCHIE H. AUGUSTINUS PAROCHIEKERN H. WILLIBRORD

Zie www.parochie-augustinus.nl voor de actuele **livestream**.

Voor een **biechtgesprek** kunt u telefonisch contact opnemen met pastoor Franken: 071-889 59 38.

Voor **vervoer naar de kerk** kunt u contact opnemen met mw. Gabriëlle Walter: 071-517 32 87.

26^e zondag door het jaar

za 28 sep 19.00 Viering in **Wassenaar**
zo 29 sep 11.00 Woord- en Communie-
viering, past. werker,
S. Zuidersma,
Gelegenheidskoor

27^e zondag door het jaar

za 05 okt 19.00 Viering in **Wassenaar**
zo 06 okt 11.00 Eucharistie,
pastoor R. Franken,
Dameskoor

28^e zondag door het jaar

za 12 okt 19.00 Viering in **Wassenaar**
zo 13 okt 11.00 Woord- en Communie-
viering, diaken
P. Winnubst,
Gemengd koor

29^e zondag door het jaar

za 19 okt 19.00 Viering in **Wassenaar**
zo 20 okt 11.00 Eucharistie,
pastoor R. Franken,
Schola

VAN WIJCKERSLOOTH EN RUSTENBORCH

De vieringen zijn op vrijdagochtend in de Grote Zaal. U kunt zich als vrijwilliger melden via 06 2894 8089 of judith.vandervis@marente.nl (di. en do.) of via 06- 1220 91 91 of christa.vandersman@marente.nl (di.).

vr 04 okt 11.00 PKN, ds. Nico Smit
vr 18 okt 11.00 RK, pastor Kees van Vliet

ZIEKENHUIS ALRIJNE LEIDEN, Houtlaan

Zo 13 okt 10.15 Pastor Henk de Groot
zo 27 okt 10.15 Pastor Henk de Groot

PAULUSKERK, VOLLE EVANGELIEGEMEENTE

Zondagsdienst 11.00 Arnold & Hind Verduijn

REGENBOOGKERK, ADVENTKERK

Zaterdag 10.00 Bijbelstudie;
11.00 Eredienst

DORPSCENTRUM, St. Evangelische Gemeenschap

zo 29 sep 10.00 W. v.d. Velden, Putten
zo 06 okt 10.00 H. Post, Putten
zo 13 okt 10.00 W. v.d. Velden, Putten,
m.m.v. Tenira Sturm
zo 20 okt 10.00 H. Koehorst, Mijdrecht

Inzameladressen voor de Voedselbank

Inzameladressen Voedselbank Leiden/ Katwijk met tijdstippen en plaatsen

- Protestantse Gemeente Oegstgeest: Inzameling elke laatste zondag van de maand in de Regenboogkerk, voor en na de dienst, 9.45 - 11.30 u.

- Ned. Geref. Kerk, Teylingencollege, locatie Duinzigt, Wijtenbachweg 23
1^e zondag van de maand, 11.00 - 11.45 u.

- R.K.-parochie H. Augustinus, parochiekern H. Willibrord, Rhijngeesterstraatweg 35
1^e zondag van de maand, 10.30 - 11.00 u.

De toekomst van de Kerk Essay vol rouw en hoop – lezing op 10 oktober

Een leven zonder kerk? Het wordt steeds gemakkelijker om je dit voor te stellen. Gedurende zijn dertigjarig predikantschap zag Aarnoud van der Deijl de kerk in Nederland meer dan halveren. Het bezorgde hem rouw; de fases van ontkennen tot berusten heeft hij allemaal doorlopen. Vanuit zijn persoonlijke betrokkenheid analyseert Van der Deijl scherp en met mededogen 'zeven plannen die de kerk niet konden redden'. Daar stopt zijn betoog niet. Hij gaat te rade bij al dan niet gelovige 'kritische vrienden' als Kristien Hemmerrechts, Nadia Kroon, Stephan Sanders, Klaas Smelik, Paul van Tongeren, Alain Verheij en Yvonne Zonderop. Mensen die 'kerkloos' waren maar kerkelijk werden, of die de christelijke cultuur van groot belang achten.

Dr. Aarnoud van der Deijl – predikant en schrijver – komt zijn boek toelichten waarin hij existentiële en maatschappelijke vragen stelt. Niet alleen aan de kerk en de gelovigen, maar ook aan de samenleving als geheel.

Alle plannen om de kerk aantrekkelijker te maken, hebben de kerk niet gered – maar redden we het wel zonder kerk? Kunnen we zonder de (oer)verhalen, de beelden en rituelen, de gemeenschap van mensen die naar elkaar omzien, de ethische reflectie, of leidt verlies daarvan automatisch tot 'verarming' van individu en samenleving? Over dit boek is al op 19 september onder leiding van ds. Rian Veldman een avond geweest en op 17 oktober is er een nabespreking. Voor nadere info zie het overzicht op deze pagina.

Creatieve workshop dinsdag 15 oktober

Op deze dag ben je van 10.00-12.00 uur in de Rehobothkerk welkom om creatief bezig te zijn met het thema 'Doorgeven'. Of, als dat beter uitkomt, op dinsdagavond 12 november van half acht tot half tien. Onder leiding van Janneke de Jonge laat je vooral je hart en handen spreken. Met papier, verf, schaar, kwasten, lijm... Ook terwijl je altijd dacht niet creatief te zijn. Ontdek hoe fijn dat is!

Het aantal plaatsen is beperkt, dus geef je gauw op bij Reina Albracht, 06-21 95 45 51 of reina.albracht@ziggo.nl

Je hoeft niets mee te nemen, behalve 5 euro om de onkosten te dekken.

Activiteiten Raad van Kerken

De toekomst van de kerk - 'Essay vol rouw en hoop' - II 10-10

Lezing Aarnoud van der Deijl over zijn boek
Plaats: Dorpscentrum
Tijd: 20.00 uur
Kosten: € 7,50
Info: ds. Niek Smit, 06-57 22 98 96

Creatieve workshop o.l.v. Janneke de Jonge Thema: 'Doorgeven' 15-10

Plaats: Rehobothkerk
Tijd: 10.00 - 12.00 uur
Kosten: € 5 p.p., beperkt aantal plaatsen
Opgave: Reina Albracht, 06-21 95 45 51, reina.albracht@ziggo.nl

Bibliodrama I: In beweging komen om door te geven v.a. 16-10

Plaats: Willibrords Erf
Tijd: 20.00-22.00 uur, inloop 19.30 u.
Opgave: Mariëlle Roosen, 06-40 36 82 38, marielleroosen08@gmail.com

De toekomst van de kerk - III 17-10

Nabespreking 19-9 en 10-10
Plaats: Dorpscentrum
Tijd: 20.00-22.00 uur
Opgave: ds. Rian Veldman, 06-14 27 30 13, ds.r.veldman@pgoegstgeest.nl

Maaltijd met een verhaal 18-10

Plaats: Rehobothkerk
Tijd: inloop 18.15 uur, start 18.30 uur
Kosten: vrijwillige bijdrage voor kosten en 'Voor Elkaar Leiden'
Opgave tot 14-10: Reina Albracht, 06-21 95 45 51, reina.albracht@ziggo.nl

Geloof doorgeven aan je kleinkinderen 21-10

Plaats: Willibrords Erf
Tijd: 20.00 uur
Opgave: ds. Richtsje Abma, 06-83 11 66 26, richtsjeabma@gmail.com

Voor meer info zie elders in dit blad, het jaarprogramma (het Groene Boekje), en www.raadvankerkenoegstgeest.nl

Maaltijd

Ook dit schoolseizoen worden er heerlijke maaltijden met een driegangenbuffet georganiseerd in de Rehobothkerk aan de Lijtweg. Leuk om zo in een warme sfeer met anderen in contact te komen! De eerste maaltijd is op vrijdag 18 oktober. Waarom die titel 'Maaltijd met een verhaal'? Het overkoepelend thema van het activiteitenprogramma van de Raad van Kerken Oegstgeest is 'Doorgeven'. We bedachten dat het leuk zou zijn om de vrijwilligers die het eten verzorgen te vragen streek- en/of familierecepten te gebruiken en daar iets bij te vertellen. En dat kan de aanwezigen

met een verhaal

stimuleren om elkaar ook deelgenoot te maken van hun familie- en of streekrecepten. Wilt u – al dan niet voor het eerst – van de partij zijn, geeft u zich dan uiterlijk 13 oktober op bij Reina Albracht, 06-21 95 45 51, of via reina.albracht@ziggo.nl. Wie zelf een gerecht wil verzorgen kan dat ook aan haar doorgeven. De maaltijd start om 18.30 uur, inloop vanaf 18.15 uur. Wat betreft kosten vragen we dit seizoen een vrijwillige bijdrage. Het geld dat eventueel overblijft, gaat naar vrijwilligersorganisatie Voor Elkaar Leiden (<https://voorelkaarleiden.nl/>). De volgende 'maaltijden met een verhaal' zijn op 17 januari en 16 mei 2025.

Zondagmiddag 13 oktober Jaap Smit

Jaap Smit, voormalig Commissaris van de Koning, presenteert zijn boek 'Zonder kompas geen koers. De theoloog als bestuurder in een zoekende samenleving'. (Uitg. Prometheus)

Hij vertelt over zijn boek, burgemeester Emile Jaensch reageert hierop. Jaap Smit: 'Zijn er nog tradities waarin we elkaar herkennen? Is er nog een gemeenschappelijk gedragen waarden- en normenkader waarbinnen we elkaar kunnen stimuleren, of waar nodig corrigeren? Of voelen we ons uiteindelijk alleen maar thuis in onze eigen bubbel?'

Als mensen nergens meer in geloven, zijn ze in staat om alles te geloven. Dat is wat we zien in deze tijd van complottheorieën en totale ondermijning van feiten en wetenschap. We hebben verhalen nodig, taal, beelden en klanken die ons in staat stellen de hoop en ons verlangen onder woorden te brengen en vooral met elkaar in gesprek te raken en te blijven in plaats van elkaar te mijden en te verketteren. Het wordt tijd dat we met elkaar op verhaal komen, en een betrouwbaar kompas vinden dat ons als samenleving in roerige tijden op koers brengt en houdt.'

Tijd/locatie/kosten: 16.00 uur, Dorpscentrum, drankje na afloop; entree € 5

Aanmelding: n.c.smit@kpnmail.nl

De Rijnlandse Boekhandel is aanwezig voor boekverkoop.

Taakgroep Vorming, Oecumene en Samenleving PGO

Bibliodrama I: Kom in beweging

Al 10 jaar komt een groep bij elkaar om ons te verbinden met personages uit een bijbelverhaal en met elkaar. Dat doen we door gesprek, beweging en spel. Het thema 'Doorgeven' inspireert dit seizoen bij de keuze van de bijbelverhalen. We zoeken in beelden, muziek, verhalen en gevoelens wat ons ten diepste raakt in onze relatie met God.

In de voetsporen van de personages uit een bijbelverhaal onderzoeken wij hoe God hèn aangeraakt heeft. Bibliodrama verdiept jouw geloof en het nodigt je uit om jouw leven in perspectief van Gods belofte te zien. Het is

een intense manier van de bijbel ervaren. Daarbij zet het je in beweging om los te laten en om door te geven. Er is nog beperkt plek om aan te sluiten.

Data: 16 okt, 22 jan, 2 apr en 11 jun

Plaats: Willibrords Erf

Tijd: inloop 19.30 uur, 20-22.00 uur

Info/aanmelden: Mariëlle Roosen, 06-40 36 82 38 of marielleroosen08@gmail.com

Overigens: in de andere bibliodramagroep is ook nog plek, zie het Groene Boekje, info bij Cobie Visée, cobievan@hotmail.com

Eke de Gier-van der Jagt

Tot slot...

**Soms
voel ik mij leeg
en ben ik uitgeblust.
Dan heb ik
te hard gelopen,
achter elkaar door
me ingezet,
en uitgedeeld
aan anderen;
dan heb ik
mijzelf verwaarloosd,
geen acht geslagen
op mijn eigen lijf,
geen zorg gehad
voor mijn eigen ziel,
en gaat de vonk
er langzaam uit...**

**God, als ik
zo leeg ben
en uitgeblust
schenk mij dan
uw vuur
adem mij
uw levensgeest in...**

Margreet Klokke,
predikant
Leidse Binnenstadgemeente

